

Ny utfyllende Dommerkontakts abc

Region SørVest-Norge har for få dommere til å dekke det antall kamper som skal avvikles i løpet av en sesong. For at vi skal kunne opprettholde aktivitetsnivået blir det nødvendig å øke antall dommere, samt å finne en god måte å beholde de gamle på. Vi håper at aktive dommerkontakter skal kunne være med å avhjelpe denne situasjonen. Hvert år opplever håndballmiljøet dommere som slutter. De som dømmer får altfor mange kamper de skal dekke og kanskje må dømme alene der man burde vært to dommere. Mange slutter fordi de flytter, andre fordi de ikke orker all munnbruken som kommer fra trenerne, spillerne og publikum, men mye skyldes nok manglende oppfølging og veiledning både fra klubb og region. Når vi utfører en jobb trenger vi støtte, oppfølging, tilbakemelding og nye utfordringer. Dommerkontakten er et av de viktigste leddene for at dette skal bli bedre, men dommerkontakten trenger også å vite hva som er dens oppgaver, samt å få opplæring og veiledning til dette.

Det å være dommerkontakt i klubben er en viktig jobb. Det er du som er bindeleddet mellom klubben og sonen/regionen. Dommerkontakten skal være pådriver for å få nye dommere, samt følge opp de dommerne som er i klubben. Målet må være å sørge for at dommerne blir i klubben, og får muligheter til å utvikle seg videre. Dommerkontakten skal være dommernes støtte innad, slik at dommerne og støtteapparatet rundt blir en del av klubbmiljøet på lik linje med spillere, trenere og lagledere. Med dommerkontaktens hjelp håper vi at det skal bli like attraktivt å være dommer som spiller i klubben. Boken er ment som et oppslagsverk for deg som dommerkontakt, og her skal du finne alt du trenger for å utføre en bra jobb. Du finner tips og ideer om hvordan du kan gjøre jobben som dommerkontakt, regler og reglement fra både Region Sør Vest Norge og Norges Håndballforbund, kurs og samlinger, informasjon fra klubb og Region og sist men ikke minst kan du samle egne notater.

INNHOLDSFORTEGNELSE	
1. DOMMERKONTAKTEN	6
2. RETNINGSLINJER	7
3. ANSVAR OG OPPGAVER	8
4. DOMMERREKRUTTERING	9
5. DEFINISJON AV DOMMERGRUPPER	10
6. KURS OG SAMLINGER	11
7.1 DOMMERUTDANNINGENS Plass I DET NYE UTDANNINGSSYSTEMET	11
7.2 UTDANNINGEN I DOMMERFUNKSJONEN	11
7.3 DOMMERKONTAKT OPPLÆRING	11
7.4 DOMMERREKRUTTERING I KLUBB.....	11
7.5 TRINN 1.....	12
7.5.1 Emnekurs I – Første steg mot dommergjerningen.....	12
7.5.2 Emnekurs II – Du og dømningen.....	12
7.5.3 Emnekurs III – Dommeren og regeltolkningen	12
7.5.4 Emnekurs IV – Å være håndballdommer.....	12
7.6 TRINN 2.....	13
7.6.1 Emnekurs I – Dommeren som leder	13
7.6.2 Emnekurs II – Dommeren, spillet og regelbruken.....	13
7.6.3 Emnekurs III – To dommere, en kamp.....	13
7.6.4 Emnekurs IV – Hva en dommer bør vite	13
7.7 TRINN 3.....	14
7.7.1 Emnekurs I -Talent og motivasjon.....	14
7.7.2 Emnekurs II - Bruk dine erfaringer.....	14
7.7.3 Emnekurs III - Bedre samarbeid = Bedre prestasjoner	14
7.7.4 Emnekurs IV - Bruk av styringsverktøyet	14
8. NHFS KURSKART	15
8.7.5. Treningslære for håndball	15
8.7.6. Organisasjon og ledelse.....	15
8.7.7. Andre viktige håndballtemaer.....	15
9. SESONGPLANLEGGING	16

1. Dommerkontakten

Klubbene har gjennom flere år hatt dommerkontakter som har stått der i navnet, men som ikke helt har visst hvilken funksjon de skulle ha. Dette er noe som regionen ønsker å ta tak i. Dommerkontakten skal være bindeledd mellom dommerne, klubben, sonen og regionen. Dommerkontakten har en viktig funksjon for klubbens eksisterende dommere, samt i å rekruttere nye dommere. Dommerkontakten må skoles for å kunne utøve sin funksjon, samt vite hvor han/hun kan henvende seg for å få støtte og hjelp. Dommerkontakten skal være med å lage et miljø i klubben som gjør en framtidig dommergjerning lystbetont. Dommerkontakten, dommere og de ressurspersoner i klubben som har med dømmingen å gjøre, må ha møter med lagene og foreldrene i klubben for å gi dem en forståelse av hvor viktig dommerne er.

Notater

2. Retningslinjer

- Bidra til å styrke kontakten til de ulike ledd innen klubben, og sørge og få best mulig forståelse for dommervirksomheten.
- Dommerkontakten skal være bindeleddet mellom klubbens dommere, sonen og regionen.
- Ha oversikt over klubbens aktive og passive dommere.
- Rekruttere potensielle dommeraspiranter.
- Ha oversikt over planlagte dommerkurs.
- Ansvarlig for påmelding av deltakere til dommerkurs.
- Ha nær kontakt med klubbens utdanningskontakt, og rapportere utdanningsbehov.
- Følge opp dommere i videreutvikling, og gjennomføre aktiv bruk i trening og treningskamper. Bidra til å lage et godt dommerklima i egen hall.
- Påse at klubben sørger for nødvendig dommerutstyr, og at dommerne får tilbud om å delta på kurs og samlinger i regionen.
- Lag dommeravtaler.
- Kartlegge dommerbehovet for påfølgende sesong i god tid, februar/mars, og sammen med styret, sørge for nødvendig rekruttering.
- Han ansvar for informasjon til ledere, trenere og spillere om nye regler eller regelendringer.
- Motta post fra sone og region vedrørende dommere.
- Det bør skrives årsrapport.

Egne notater

3. Ansvar og oppgaver

Dommerkontakten skal ha ansvar for å ivareta dommerne i klubben, samt bidra til å videreutvikle hver enkelt. Dommerkontaktens ansvar er å vise at dommeren er like viktig som spillerne i klubben. Dommerkontakten bør/må gjennomgå dommerkontakt opplæring, og holde seg oppdatert på reglement. Dommerkontakten bør delta på de kurs og samlinger som holdes i sone og region. Ved å delta på disse vil man møte andre i samme funksjon og situasjon, som man kan dele sine erfaringer med. Viktig å bygge opp et sosialt og faglig nettverk for å skape trivsel. Dommerkontakten bør være en pådriver i klubben for å skape et miljø hvor dommeroppsettet gjennomgås og eventuelle forfall først løses innad blant dommerne i egen klubb. De kamper som man ikke klarer å gjennomføre blant klubbens egne dommere, skal meldes til kontoret. Dommerkontakten bør være pådriver for ett holdnings skapende arbeid i klubben. Gi spillerne, laglederne, tillitsvalgte og foreldrene de rette holdningene ovenfor dommerne. Dommerkontakten bør ha oppgaven å organisere talentspeiding i klubben.

Talentspeiding i klubben

- Delta på de enkelte lags treninger.
- Oppmuntrer og hjelper i gang spillere som vil forsøke seg med fløyta under treningen.
- Veileder og rettleder.
- Oppmuntrer spillere som ønsker (av ulik grunn) å avslutte sin spillerkarriere til å forsøke på en dommerkarriere.
- Ser etter ledertyper innenfor det enkelte miljø.

Egne notat

4. Dommerrekruttering

Utfordringen er å finne gode dommeremner, som både er motivert for oppgaven og har en riktig innstilling. Det er klubbens ansvar at det er et utvalg å plukke fra, og regionens ansvar å ha et smidig og effektivt apparat til å ta vare på aspirantene. Målet for klubben er å fylle klubbens dommerkvote, og regionens mål er å få en bedre dommerstand over tid.

Klubben må likestille det å finne gode dommeremner med å finne gode spillertyper. Klubbens apparat for spillerutvikling bør også omfatte en utvikling fram mot en fremtidig dommergjerning. Dette for å motivere til f. eks. en overgang til dommergjerning under/etter den aktive perioden som spiller. Det blir viktig å gjøre det like naturlig å være dommer som spiller.

Gi spillerne anledning til å prøve seg som dommer under trening, for å gi dem mulighet til å bli kjent med sporten sin fra dommerens synsvinkel. Dette frigjør treneren til å kunne konsentrere seg om instruksjon. Det kan også gjøre at spillerne finner det like naturlig å gå med fløyta, og kanskje fatter interesse for dommergjerningen.

En stor oppgave for dommerrekrutteringen blir å gi spillere/lagledere/trenere/foreldre en sunn holdning ovenfor dommerne. En av grunnene til at unge dommere slutter er alt det negative som kommer fra spillerne, lagledelsen og publikum under kampen. Klubben bør ha en holdning til at alle aktører, under en håndballkamp skal behandles med respekt.

Egne notater

5. Definisjon av dommergrupper

Dommerne er delt inn i grupperinger:

Klubbdommer/Barnekompleder

En person som har tatt en kvelds barne- kompleder kurs.

Dommerkandidat

En person som meldes opp for første gang og som må gjennomføre Trinn 1-kurset i inneværende sesong eller som har fullført kurset på et tidligere tidspunkt.

(deltaker bør ha hatt barnekompleder kurs)

Dommer

En person som har fullført grunnutdanningen Trinn 1 eller har tilsvarende kompetanse.

Regiondommerkandidat

En person som har fullført Trinn 2 -kurset og dømt aktiv, eller har fullført intensivkurset, eventuelt innehar tilsvarende kompetanse.

Regiondommer

En person som består autorisasjonsprøven for dommere, og er kvalifisert til å dømme i 2. og 3. divisjon.

Forbundsdommerkandidat

En person som er autorisert til å dømme 2. og 3.divisjon senior, NM-runder og kvalifisering til/kamper i landsdekkende aldersbestemte serier.

Forbundsdommer

Dommer som dømmer i Gildeserien og 1. divisjon.

Internasjonal dommer

7. Kurs og samlinger

Egne notater

7.1 Dommerutdanningens plass i det nye utdanningssystemet

Håndballspillet er likt for alle, og det er derfor viktig at både spillere, dommere og trenere får en felles plattform å arbeide ut fra. Dette betyr at spillets aktører må kjenne til og vite om hverandres særtrekk. For å lykkes med dette er det viktig at dommeren deltar på flest mulig kurs sammen med trenere.

7.2 Utdanningen i dommerfunksjonen

Utdanningen består av tre trinn, hvert trinn har fire emnekurs som må tas i rekkefølge. I tillegg til de rent dommerspesifikke kursene vil du kunne velge blant mange andre kurs, som en viktig kilde for å utvide din håndballkompetanse.

7.3 Dommerkontakt opplæring

Kurset skal gi deltagerne den første kontakt med og tilnærming til rollen som dommerkontakt. Kurset er et ledd i utdanningen av dommerkontakter. Kurset er på 4 timer

- Om organisasjonen
- Hva gjør en dommerkontakt
- Arbeidsinstruks
- Dommerrekrutteringsarbeidet
- Grunnleggende hjelp til selvhjelp
- Bruke klubbens ressurser

Kurset er basert på deltakere som blir meldt opp av klubbene.

7.4 Dommerrekruttering i klubb

Kurset har som mål å fremme arbeidet mot en økning av potensielle dommeraspiranter i klubbene, og er på 4 timer og gjennomføres vekselvis med teori og diskusjon.

Kurs og samlinger forts.

7.5 Trinn 1

Kurset skal gi deltagerne den første kontakt med og tilnærming til rollen som dommer. Med en varighet på 4 x 4 timer

7.5.1 Emnekurs I – Første steg mot dommergjerningen

Kurset inngår som første ledd i utdanningen av dommere rettet mot funksjon. Kurset er basert på deltakere som blir meldt opp av klubbene som dommeraspiranter. Kurset forutsetter videre deltagelse på de tre andre emnekursene som inngår i Trinn 1 av dommerutdanninga.

7.5.2 Emnekurs II – Du og dømningen

Kurs nummer 2 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført «Første steg mot dommer gjerningen» og videre deltagelse på de to andre emnekursene som inngår i Trinn 1 av dommerutdanninga.

7.5.3 Emnekurs III – Dommeren og regeltolkningen

Kurs nummer 3 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført «Første steg mot dommergjerningen» og «Du og dømningen» samt videre deltagelse på det siste av emnekursene som inngår i Trinn 1 av dommerutdanninga.

7.5.4 Emnekurs IV – Å være håndballdommer

Kurs nummer 4 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført «Første steg mot dommergjerningen», «Du og dømningen» og «Dommeren og regelfortolkningen»

Egne notater

7.6 Trinn 2

Kurset skal gi deltagerne kjennskap til holdninger og krav som forlanges av dommere. Videre har kurset som mål å gi deltagerne en bredere innføring i spilleregler, reglementer og samarbeide, både på og utenfor banen. Kurset tar sikte på å utveksle erfaringer fra praktisk dømming og gjennom faserelatert regelgjennomgang, bevisstgjøre dommeren på situasjoner som kjennetegner spillet i de aktuelle fasene. Regionen gir tilbud til aktuelle dommere.

7.6.1 Emnekurs I – Dommeren som leder

Kurset inngår som andre ledd i utdanningen av dommere rettet mot funksjon. Kurset er basert på deltakere som har gjennomført Trinn 1 som består av fire kurs, eller har tilsvarende kompetanse i form av spiller-, leder- eller trenererfaring. Trinn 2 består også av fire kurs som må tas sammenhengende. Det enkelte kurs er teoretisk. Praksis gjennomføres med veiledning i perioden mellom kursene.

7.6.2 Emnekurs II – Dommeren, spillet og regelbruken

Kurs nummer 2 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført «Dommeren som leder», og videre deltakelse på de to andre emnekursene som inngår i Trinn 2 av dommerutdanninga.

7.6.3 Emnekurs III – To dommere, en kamp

Kurs nummer 3 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført «Dommeren som leder» og «Dommeren, spillet og regelbruken», samt videre deltakelse på det siste av emnekursene som inngår i Trinn 2 av dommerutdanninga.

7.6.4 Emnekurs IV – Hva en dommer bør vite

Kurs nummer 4 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført «Dommeren som leder», «Dommeren, spillet og regelbruken» og «To dommere, en kamp».

7.7 Trinn 3

Kurset inngår som tredje ledd i utdanningen av dommere rettet mot funksjon. Kurset er basert på deltakere som har gjennomført Trinn 1 og Trinn 2 som begge består av fire kurs, eller har tilsvarende kompetanse i form av spiller-, leder- eller trenererfaring. Trinn 3 består også av fire kurs som må tas sammenhengende. Det enkelte kurs er teoretisk. Praksis gjennomføres med veiledning i perioden mellom kursene. Regionen gir tilbud om deltakelse til aktuelle dommere.

7.7.1 Emnekurs I -Talent og motivasjon

Kurset skal gi deltagerne en forståelse for de grunnleggende betingelser og forutsetninger som kreves på dette nivå. Utvikle spillereglens regulerende virkning på spillet.

7.7.2 Emnekurs II - Bruk dine erfaringer

Kurs nummer 2 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført Dommerfunksjon Trinn 3 kurs 1 og videre deltakelse på de to andre emnekursene som inngår i Trinn 3 av dommerutdanninga. Kurset tar sikte på å utveksle erfaringer fra praktisk dømming. Faserelatert regelgjennomgang som skal bevisstgjøre dommeren på situasjoner som kjennetegner spillet i de aktuelle fasene. Gi innsikt i samarbeide ved å avtale ansvars- og arbeidsområder.

7.7.3 Emnekurs III - Bedre samarbeid = Bedre prestasjoner

Kurs nummer 3 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført Dommerfunksjon Trinn 3 kurs 1 og 2 samt videre deltakelse på det siste av emnekursene som inngår i Trinn 3 avdommerutdanninga.

7.7.4 Emnekurs IV - Bruk av styringsverktøyet

Kurs nummer 4 av 4 som gir deltakerne en funksjonsrettet dommerutdanning. Kurset forutsetter at deltakerne har gjennomført Dommerfunksjon Trinn 3 kursene 1,2 og 3.

Kurset tar sikte på å utveksle erfaringer fra praktisk dømming.
Regelgjennomgang av reglene 8, 17 18 og 19 basert på gruppearbeide. Reglen brukt som styringsverktøy.
Videreutvikling med bakgrunn i observasjon og egentrening.
NHF's lov og kampreglement som omhandler dommeren

Egne notater

8.7.5. Trener 1 for håndball

- Kjappfot
- Kompis med kroppen
- Kast og mottak
- Teknikker i håndball
- Konkurransen
- Småspill i håndball

8.7.6. Organisasjon og ledelse

- Organisasjon
- Kampløp
- Arrangement
- Klubb utvikling
- Ledelse

8.7.7. Andre viktige håndballtemaer

- Idrettsskader
- Kroppen og bevegelsene
- Psykologi

6. Sesongplanlegger

Mars Kartlegging

Planlagt Påbegynt Avsluttet

Ønsker dommerne mer kursing og på hva?

Hvem slutter?

Hvor mange nye dommer må klubben ha?

Trenger vi nye/flere veiledere?

Trenger vi ny dommerkontakt?

Nye dommeraspiranter til Trinn I og intensiv kurs?

Mai Oppfølging

Planlagt Påbegynt Avsluttet

Oppfølging av nyrekrutterte aspiranter.

Gjennomføre Dommerrekruttering i klubb.

Sende inn kurspåmeldinger til

Dommerkontaktkurs, Trinn 1, Intensivkurs og

Veilederkurs.

Oppfølging av Trinn 2 kandidater.

Oppfølging av klubbens dommere, kartlegge behov for utstyr osv.

Sesong planlegger forts.

NB 30.april Påmelding av dommere

August Møter og Kurs

Dommerkontakt kurs.
Områdemøte for dommerkontakter
Trinn 1 kurs
Intensivkurs
Barnekamp leder kurs

September/oktober

Seriestart
Dommer bytte møte
Drive talentspeiding
Oppfølging av de nye Trinn 1 -aspirantene

November

kurs

Desember - mars

Drive talentspeiding, oppfølging og forbedring av dommernes status i klubben.
Sonerelatert dommerkontaktsamling

Egne notater

8. Informasjon om sone og region

NHF Region SørVestNorge utgir en håndbok til seriestart. Denne håndboka inneholder nødvendig informasjon i forhold til sesongen.

Håndballboka skal distribueres til alle klubber og alle lag.

Dommere og dommerkontakter vil få håndboka tildelt. Denne håndboka er ment som et hjelpemiddel.

Bruk den flittig!!

Det er også utarbeidet egen ABC for Dommerkontakter som skal bidra til å gjøre hverdagen som dommerkontakt enklere.

Dette er noe av det du finner i Håndballboka for NHF Region SørVest-Norge:

- Norges Håndballforbund, Region Sør-Norge
- Viktige adresser og telefoner innen norsk håndball
- Spilletider, ballstørrelser, aldersklasser med mer.
- Dommeroversikt
- Oversikt over dommerobservatører og veiledere
- Oversikt over instruktører og instruktørspiranter
- Bestemmelser for serien
- Gebyrer og bøter
- Deltageravgifter og dommergodtgjørelser
- Dommerbestemmelser
- Dommerforfall

(Vær oppmerksom på at regionens nettsider også inneholder mye av denne informasjon, og at stadig

mer daglige informasjonen blir gitt via nettsidene www.handball.no – velg SørVest- Norge):